



УКРАЇНА  
ВИЩА РАДА ПРАВОСУДДЯ  
ЧЛЕН ТРЕТЬОЇ ДИСЦИПЛІНАРНОЇ ПАЛАТИ  
КАНДЗЮБА ОЛЕГ ВОЛОДИМИРОВИЧ  
ВИСНОВОК

11 червня 2024 року

Київ

**за результатами попередньої перевірки дисциплінарної скарги Крижука Юрія Сергійовича щодо судді Київського окружного адміністративного суду Лиски Ігоря Григоровича**

До Вищої ради правосуддя 20 травня 2024 року за вх. № К- 2871/0/7-24 надійшла дисциплінарна скарга Крижука Ю.С. на дії судді Київського окружного адміністративного суду Лиски І.Г. під час розгляду справи

19 жовтня 2023 року набрав чинності Закон України від 6 вересня 2023 року № 3378-ІХ «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законів України щодо зміни статусу та порядку формування служби дисциплінарних інспекторів Вищої ради правосуддя».

Відповідно до пунктів 1, 3 частини першої статті 43 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» дисциплінарний інспектор Вищої ради правосуддя, визначений автоматизованою системою розподілу справ для попередньої перевірки відповідної дисциплінарної скарги (дисциплінарний інспектор Вищої ради правосуддя – доповідач) вивчає дисциплінарну скаргу і перевіряє її відповідність вимогам закону; за наявності підстав, визначених пунктами 2, 3 і 6 частини першої статті 44 цього Закону, – передає скаргу на розгляд Дисциплінарної палати для ухвалення рішення щодо залишення без розгляду та повернення її скаргнику або відкриття дисциплінарної справи.

На сьогодні служба дисциплінарних інспекторів Вищої ради правосуддя не сформована та не розпочала роботу.

Пунктом 23<sup>7</sup> розділу III «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про Вищу раду правосуддя» встановлено, що тимчасово, до дня початку роботи служби дисциплінарних інспекторів Вищої ради правосуддя, повноваження дисциплінарного інспектора здійснює член Дисциплінарної палати (доповідач), визначений автоматизованою системою розподілу справ.

Протоколом автоматизованого розподілу справи між членами Вищої ради правосуддя від 20 травня 2024 року вказану скаргу передано мені для проведення попередньої перевірки.

Згідно зі статтею 108 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» дисциплінарне провадження щодо судді здійснюють дисциплінарні палати Вищої ради правосуддя у порядку, визначеному Законом України «Про Вищу раду правосуддя», з урахуванням вимог цього Закону.

**За результатами попередньої перевірки зазначеної дисциплінарної скарги встановлено таке.**

13 грудня 2022 року Верховною Радою України було прийнято Закон України № 2825-ІХ «Про ліквідацію Окружного адміністративного суду міста Києва та утворення Київського міського окружного адміністративного суду».

Пунктом 1 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» вказаного Закону визначено, що він набирає чинності з дня наступного за днем його опублікування.

Згідно з пунктом 2 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» вказаного Закону з дня набрання його чинності Окружний адміністративний суд міста Києва припиняє здійснення правосуддя; до початку роботи Київського міського окружного адміністративного суду справи, підсудні окружному адміністративному суду, територіальна юрисдикція якого поширюється на місто Київ, розглядаються та вирішуються Київським окружним адміністративним судом.

14 грудня 2022 року вказаний Закон був опублікований в газеті «Голос України» № 254 та набрав чинності 15 грудня 2022 року.

Наведені статистичні показники свідчать про надмірне навантаження суддів Київського окружного адміністративного суду, яке перевищує нормативне та продовжує значно збільшуватися, що пов'язано, в першу чергу, з ліквідацією Окружного адміністративного суду міста Києва. Так, після ліквідації Окружного адміністративного суду міста Києва виникла потреба у розподілі справ, які перебували у його провадженні між суддями Київського окружного адміністративного суду. Цей процес призвів до значного збільшення навантаження на суддів, які вже й так мали у провадженні раніше розподілені та прийняті до провадження справи.

За інформацією Ради суддів України, розміщеною на офіційному вебсайті, орієнтовна нормативна чисельність суддів Київського окружного адміністративного суду за даними звітності за I півріччя 2023 року складає 323 ([https://rsu.gov.ua/oas-2023\\_2-maps](https://rsu.gov.ua/oas-2023_2-maps)), за даними звітності за 9 місяців 2023 року – 308 ([https://rsu.gov.ua/oas-2023\\_3-maps](https://rsu.gov.ua/oas-2023_3-maps)), за даними звітності за 2023 рік – 339 ([https://rsu.gov.ua/oas-2023\\_4-maps](https://rsu.gov.ua/oas-2023_4-maps)). У той же час, чисельність суддів відповідно до наказів ДСА та рішення ВРП – 25, чисельність суддів з повноваженнями станом на 31 грудня 2023 року становить лише 29.

Також суддя просив звернути увагу на рішення Вищої ради правосуддя від 14 грудня 2023 року № 1307/0/15-23 про надання консультативного висновку щодо законопроекту № 10244.

Так, з консультативного висновку щодо законопроекту № 10244 вбачається, що згідно зі статистичними показниками середньорічного навантаження окремих судів у провадженні Київського окружного адміністративного суду у 2021 році перебувало 28620 справ і матеріалів, у 2022 році – 24423 справи та матеріали; у провадженні Окружного адміністративного суду міста Києва упродовж цих періодів перебувало справ і матеріалів – 76729 та 60631 відповідно.

Станом на дату набрання чинності Законом № 2825-IX в Окружному адміністративному суді міста Києва працював – 51 суддя, в Київському окружному адміністративному суді штатна чисельність складала – 26 суддів.

Таким чином, після передачі Київському окружному адміністративному суду справ, що були підсудні ліквідованому Окружному адміністративному суду міста Києва, та у зв'язку з тривалою процедурою, яка передуватиме утворенню Київського міського окружного адміністративного суду, навантаження Київського окружного адміністративного суду загалом та кожного судді зокрема збільшилося в декілька разів, ставши фізично й технічно непомірним не лише для ефективного і своєчасного розгляду справ, але навіть для їх первинної реєстрації, що призвело до ускладнення роботи суду та неможливості забезпечення розгляду суддями справ у розумні строки.

Застосування встановленого Законом № 2825-IX механізму передачі Окружним адміністративним судом міста Києва залишків справ і матеріалів лише одному окружному адміністративному суду з тимчасовим віднесенням до його юрисдикції адміністративних спорів, які відповідно до положень Кодексу адміністративного судочинства України (далі – КАС України) були підсудні Окружному адміністративному суду міста Києва, призвело до утворення величезного залишку нерозглянутих справ та тривалої затримки реєстрації нових матеріалів (станом на жовтень 2023 року у стані реєстрації перебували позовні та інші процесуальні заяви, подані учасниками судового процесу у травні 2023 року).

Притягнення судді до дисциплінарної відповідальності можливе виключно за умови недотримання суддею строків розгляду справи за відсутності непереборюваних обставин, що не залежали від його волі та унеможлилювали розгляд справи у розумний строк.

Згідно із статтею 2 КАС України, основними засадами адміністративного судочинства є, зокрема, своєчасне вирішення судом спорів у сфері публічно-правових відносин з метою ефективного захисту прав, свобод та інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб від порушень з боку суб'єктів владних повноважень.

Відповідно до статті 258 КАС України суд розглядає справи за правилами спрощеного позовного провадження протягом розумного строку, але не більше шістдесяті днів із дня відкриття провадження у справі.

Відповідно до пункту 1 частини сьомої статті 56 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» суддя зобов'язаний своєчасно, справедливо та безсторонньо розглядати і вирішувати судові справи відповідно до закону з дотриманням засад і правил судочинства.

Згідно із пунктом 2 частини першої статті 106 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» суддю може бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності в порядку дисциплінарного провадження з підстав безпідставного затягування або невжиття суддею заходів щодо розгляду заяви, скарги чи справи протягом строку, встановленого законом.

Положення цієї норми закону вказують, що визначальним фактором для встановлення дисциплінарним органом наявності в діях судді складу дисциплінарного проступку є саме безпідставне недотримання строків розгляду заяви, скарги чи справи.

Виявлення лише факту недотримання передбаченого законом строку розгляду заяви, скарги чи справи не є безумовним свідченням наявності підстав для притягнення судді до дисциплінарної відповідальності.

Самі по собі строки поза зв'язком із конкретною правовою ситуацією, набором фактів, умов та обставин, за яких розгорталися події, не мають жодного значення. Сплив чи настання строку набувають (можуть набути) правового сенсу в сукупності з подіями або діями, для здійснення чи утримання від яких встановлюється цей строк.

Зазначена правова позиція викладена у постанові Великої Палати Верховного Суду від 19 квітня 2018 року у справі № 800/426/17.

Крім того, у постанові Великої Палати Верховного Суду від 3 жовтня 2019 року у справі № 11-638cap19 наголошено, що під час кваліфікації дій судді як безпідставне затягування або невжиття суддею заходів щодо розгляду заяви Вища рада правосуддя та її дисциплінарний орган мають проаналізувати доводи судді про те, що з урахуванням кількості справ, які перебувають у його

провадженні, навіть за найменших витрат робочого часу (одна година на кожную справу), він об'єктивно не мав можливості дотриматися цих строків, що у свою чергу виключає склад дисциплінарного проступку судді.

У рішенні у справі «Броуган та інші проти Сполученого Королівства» Європейський суд з прав людини зазначив, що очевидно, для кожної справи буде свій прийнятний строк, і встановлення кількісного обмеження, чинного для будь-якої ситуації, було б штучним. Суд неодноразово визнавав, що неможливо тлумачити поняття розумного строку як фіксовану кількість днів, тижнів тощо (рішення у справі «Штегмюллер проти Австрії»). Таким чином, у кожній справі постає питання оцінки, що залежатиме від конкретних обставин.

У рішення у справі «Вергельський проти України» зазначено, що «Суд зауважує, що розумність тривалості провадження має оцінюватися у світлі конкретних обставин справи та з урахуванням таких критеріїв, як складність справи, поведінка заявника та відповідних органів».

Крім того, слід зауважити, що вимогу стосовно розумності строку розгляду справи не можна ототожнити з вимогою швидкості розгляду справи, адже поспішний розгляд справи призведе до його поверховості, що не відповідатиме меті запровадження поняття «розумний строк».

Зазначена правова позиція викладена у постанові Великої Палати Верховного Суду від 1 лютого 2022 року у справі № 160/12705/19.

Водночас, таке перевищення строків розгляду справи не є наслідком безпідставного затягування або невжиття суддею заходів щодо розгляду цієї справи протягом строку, встановленого законом, оскільки недотримання строків розгляду справи обумовлено об'єктивними причинами, а саме надмірним судовим навантаженням.

Отже, зазначені вище обставини свідчать про відсутність в діях судді Лиски І.В. ознак дисциплінарного проступку, що полягає у безпідставному затягуванні або невжитті заходів щодо розгляду справи протягом строку, встановленого законом, а встановлені факти вказують на відсутність у його діях вини у формі умислу або недбалості як необхідного елементу складу дисциплінарного проступку.

Важливим елементом для встановлення Вищою радою правосуддя відомостей про ознаки дисциплінарного проступку є очевидна безпідставність недотримання строків розгляду заяви. Сам лише факт недотримання строку,



встановленого законом для розгляду заяви, не може автоматично вказувати на наявність підстави для дисциплінарної відповідальності судді.

За таких обставин, попередньою перевіркою не встановлено в діях судді Лиски І.В. ознак дисциплінарного проступку.

Згідно з частиною другою статті 107 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» дисциплінарна скарга подається у письмовій формі та повинна містити, зокрема, конкретні відомості про наявність у поведінці судді ознак дисциплінарного проступку, який відповідно до частини першої статті 106 цього Закону може бути підставою для дисциплінарної відповідальності судді.

Дисциплінарну справу щодо судді не може бути порушено за скаргою, що не містить відомостей про наявність ознак дисциплінарного проступку (частина шоста статті 107 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»).

Відповідно до пункту 2 частини першої статті 44 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» дисциплінарна скарга залишається без розгляду та повертається скаржнику якщо вона не містить відомостей про ознаки дисциплінарного проступку судді.

На підставі наведеного,

**пропоную:**

дисциплінарну скаргу Крижука Юрія Сергійовича щодо судді Київського окружного адміністративного суду Лиски Ігоря Григоровича залишити без розгляду та повернути скаржнику.

**Член Третньої Дисциплінарної палати  
Вищої ради правосуддя**

**Олег КАНДЗЮБА**